

Toekomst van het schoolgebouw

De toekomst brengt verandering. Ook bestaande schoolgebouwen zullen in de toekomst op een andere manier gebruikt gaan worden. Als ICT net zo'n grote invloed op het onderwijs zal hebben als bij kantoren, winkels en zorg, staat de sector een grote verandering te wachten.

Schoolgebouwen in de toekomst

Bouwstenen organiseert tal van activiteiten rond ontwikkelingen in de onderwijshuisvesting (toekomstige behoefte, wegwerken overmaat, slimme en gezonde gebouwen, vindbaar en gastvrij in een nieuwe rolverdeling. Binnen Bouwstenen zijn diverse werkgroepen met het onderwerp actief:

1. Voorzieningsplanning (over de toekomstige vraag en gebiedsgerichte plannen);
2. Onderwijs en opvang (over multifunctioneel gebruik van onderwijshuisvesting, werkt o.a. aan nieuwe huursystematiek die meervoudig gebruik ondersteunt)
3. Referentiemodel exploitatie bij meervoudig ruimtegebruik
4. Verduurzamen vastgoed (hoe doe je dat?)
5. Lokale makelpunten (zodat vraag en aanbod van maatschappelijke ruimten elkaar kunnen vinden).
6. Het volledige artikel van Klaas Mulder, 'de toekomst van de school is geen school' is na te lezen op de website van bouwstenen.

Tekst Marianne Biemans Foto's Ger Junte

Klaas Mulder, docent Hogeschool Utrecht, schreef op verzoek van Bouwstenen een artikel over het toekomstig onderwijs. In dit artikel 'De toekomst van de school is geen school' maakt hij duidelijk dat ICT nu nog onvoldoende ontwikkeld is om het schoolgebouw overbodig te maken, maar over 10 jaar de wereld van de school er heel anders uit kan zien. "Het brede leren komt eraan" zo voorspelt hij. "Een slimme mix van e-learning, coaching door vakkrachten en ontmoetings- en ervaringsleren buiten de school". Leren in de wijk en in de wereld. Op plekken waar er veel te leren valt en op een gemakkelijke manier, eventueel vanuit huis.

Geen nieuwe scholen meer nodig

Kantoren lijken een geschikte plek voor het toekomstig onderwijs. Klaas Mulder: "Veel kleine kamertjes voor groepsopdrachten, een paar kantoortuinen voor de plenaire instructie en een parkeergarage waar een winterhard speelparadijs kan komen. Kinderen en

jongeren zullen het heerlijk vinden om een paar dagen per week les te krijgen in een spannend gebouw.“ Dat is geen gek idee, blijkt. In 's-Hertogenbosch is in 6 maanden tijd een bestaand kantoorgebouw geschikt gemaakt voor de huisvesting van de Avans Hogeschool. Mark Peters, projectmanager bij HEVO: Niet het bouwen maar herbestemmen levert een belangrijke bijdrage aan een duurzame oplossing van problemen in de onderwijshuisvesting. Een ander praktijkvoorbeeld zien we bij Basisschool Edith Stein in Veghel. Deze school is gehuisvest in een verbouwd klooster. Deze school ontving in november 2012 een prijs als “Friste school van Nederland” tijdens de najaarsconferentie van Bouwstenen. Deze prijs was ingesteld door het Platform Binnenmilieu Scholen en het project Frisse Scholen van Agentschap NL vanuit de gedachte: ‘goed voorbeeld doet goed volgen’.

Plekken in de buurt

Als het onderwijs ook meer buiten het schoolgebouw plaats gaat vinden wordt de bestaande leegstand alleen maar groter. In Nederland beschikken we over circa 83,5 miljoen vierkante meter maatschappelijk

vastgoed, meer dan winkels en kantoren bij elkaar. Ongeveer 36% heeft een onderwijsfunctie. Naar schatting betreft zo'n 10% van het maatschappelijk vastgoed gebouwen voor het primair onderwijs. Volgens de PO raad staat daarvan zo'n 20% leeg. Deze scholen staan vaak op een prima locatie, middenin de wijk. Van al het onderwijsvastgoed hebben deze gebouwen wellicht nog de beste herbestedingsmogelijkheden. Deze ruimte kan goed op andere manieren worden gebruikt. Wat nu een school is zou in de toekomst een wijkhuis kunnen worden met ruimten voor onderwijs, opvang, ontspanning en ontmoeting, maar ook als werkplek in de buurt. ◀

Bouwstenen is een platform van en voor bestuurders, managers en professionals in het maatschappelijk vastgoed. Doel is vinden, verbinden en vooruit komen. Bouwstenen faciliteert het platform met een gratis nieuwsbrief, professionele netwerken en ontwikkelgroepen. Ook wordt jaarlijks een Agenda Maatschappelijk Vastgoed opgesteld.

“Het brede leren komt eraan. Een slimme mix van e-learning, coaching door vakkrachten en ontmoetings- en ervaringsleren buiten de school.”

